

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6.50 mesečno, četrtletno K 19.50.
Če pride naročnik sam v upravnništvo po list: Mesečno K 6.—. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik *opoldne.

Posamezna številka stane 40 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Edm. Schmidova ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Valutno vprašanje rešeno al pari!

Dr. Trumbić o usodi Reke.

LDU Berlin, 12. januarja. »Lokalanzeiger« poroča iz Berna: Kakor javljajo iz Pariza, se je vršil po izmenjavi ratifikacijskih listin pogovor med ministrskimi predsedniki, kjer se je razpravljalo tudi o jadranskem vprašanju. Jugoslovanski zunanji minister dr. Trumbić je izjavil, da bo Reka najbrž prosta luka v lastni autonomni državi.

Naša delegacija poroča.

LDU Pariz, 12. januarja. (Agence Havas). Včeraj sta poročala jugoslovenska delegata dr. Trumbić in dr. Žolger ministrskim predsednikom Clemenceauju, Lloyd Georgeju in Nittiju o jadranskem vprašanju.

Vsa Dalmacija za Vis.

Beograd, 12. januarja. Ministrski predsednik dr. Davidović je sprejel iz Splita od predsednika pokrajinske vlade dr. Krstija brzojavko, da vse dalmatinske občine enodušno zahtevajo pripojitev otoka Visa k Jugoslaviji.

Dementirana vest o napadu.

Beograd, 12. januarja. Dementira se vest, da so razbojniki na poti do Cetinja napadli neki transport in oropali pol milijona dinarjev. Vest je popolnoma izmišljena in vržena v javnost z gotovo tendenco.

Papirnati drobiž Beograda.

Beograd, 12. januarja. Danes je stavila beograjska občina v promet papirnat drobiž po 10 in 20 par.

Naselitev lužičkih Srbov v Jugoslaviji.

Beograd, 12. januarja. Zastopniki lužičkih Srbov, ki so prišli te dni v Beograd, so izrazili željo, da bi se skupno s svojimi družinami naselili v naši državi. Ministrstvo za agrarno reformo je to vzelo v pretres. Naselitev teh naših soplemenjakov ne bi bila težka, ker so njih družine bogate in bi ne bile državi v nadlego.

Potres v Mehiki.

LDU Rim, 12. januarja. (Brezžično.) Po zadnjih poročilih iz Mehike je potres povzročil mnogo več škode, kakor se je prvotno domnevalo. Število mrtvih znaša najmanj 2000. Mnogo vasi je popolnoma izginilo z zemeljskega površja.

Potres v Epiru.

Bitolj, 12. januarja. Poslednje dni so se občutili po vsem Epiru močni potresi. Poškodovanih in porušenih je bilo mnogo hiš. Izpod razvalin v Janini so izveli okrog 20 mrtvih.

Poraz belih generalov.

LDU Moskva, 12. januarja. (Brezžično.) Frontno poročilo z dne 11. t. m. Po noči 8. t. m. smo po ljutem boju zavzeli Rostov ob Donu. V naše roke je padlo 11.000 vjetnikov, 330 topov, 160 strojnic, 7 angleških tankov ter ogromna zaloga živil in vojnega gradiva. Od 1. januarja smo na južni fronti zaplenili 750 topov, čez 1000 strojnic in 19.000 ujetnikov. Na vzhodni fronti traja naše prodiranje ob sibirski železnici dalje. Naše čete se nahajajo 40 vrst vzhodno od Krasnojarskega. Število ujetnikov, ki so padli v naše roke pri zavzetju tega mesta je narastlo na 70.000. To število tvorijo v prvi vrsti: prva, druga in tretja sirska armada.

LDU Pariz, 12. januarja. Kakor se javlja iz Londona se je sedež Denjikinove vlade premestil v Jalto. Železniške zveze s Krimom so že prekinjene. Promet je mogoč edino le še po morju.

LDU Rim, 12. januarja. (Brezžično.) Kakor poročajo iz Helsingfoisa, je vsled premirja med Estonsko in sovjetsko Rusijo, postal položaj severozapadne ruske armade naravnost obupen. General Judenič je baje ukazal svojim četam naj se umaknejo na estonsko ozemlje, kjer bi bile razorožene. Dalje je general Judenič povprašal pri zavezniških velesilah, da li naj se severozapadna ruska fronta sploh smatra za vedno razpuščeno.

Prva seja Zveze narodov.

LDU London, 12. januarja. Prva seja sveta Zveze narodov je sklicana za petek, dne 16. t. m. v Pariz. Vršila se bo v poslopju ministrstva za zunanje stvari. Sejo bo otvoril z nagovorom zastopnik Francije, Leon Bourgeois. Veliko Britanijo bo zastopal Lord Curzon, Italijo Demartini, Belgijo Hymans. Ameriški poslanik v Parizu je naprosil predsednika Wilsona za navodila.

Amerika ne prizna versailleske pogodbe.

LDU Washington, 12. januarja. Vlada Zedinjenih držav je formalno naznanila nemški vladi, da smatra za odnošaje med Zedinjenimi državami in Nemčijo, kot merodajne samo pogoje premirja.

Dva valova.

Dva valova sta trčila skupaj ob bajkalskem jezeru: boljševiška ruska in japonska armada sta se srečali ob bajkalskem jezeru. Rekli boste, da je to daleč nekje v Sibiriji in da nas to ne zanima. Nam pa se zdi, da je to važen zgodovinski dogodek, ki ima svoj pomen za bodočnost. Poročevalec »Nar. Listov« je priobčil pred kratkim članek o socijalnih razmerah na Japonskem. Tam pripoveduje o državni zavesti japonskega delavstva. Pred kratkim so imeli na Japonskem — prvo stavko. Pri nas bomo mogoče rekli, da je to zaostal narod, ker so danes stavke znak napredka t. zv. kulturnih narodov. Toda Japonce je treba poznati od druge strani in potem bomo razumeli, zakaj je tam t. zv. socijalistično gibanje šele v začetku. Japonska je preobljudena dežela, Japonec je delaven in skromen in znano je, da se je Sev. Amerika branila japonskega delavstva. Zato je Japonska skušala doma ustvariti svojo industrijo, da bi ne bila odvisna od Evrope. To se ji je posrečilo — v 50 letih je postala velesila, ki se z njo računa v Evropi. To se je pokazalo tudi v svetovni vojni. Morebiti je ravno Japonska iz te vojne — odnesla največ dobička. Ko se je belo plemo uničevalo med seboj — se je rumeno plemo pripravljalo za čas po vojni. In ta čas je zdaj prišel. Razmere na Ruskem so odprle Japoncem pot v Sibirijo. Dolgo so skušale evropske države Sibirijo rešiti — belemu plemenu — toda zdaj je vprašanje, ali bo to še mogoče. Zato se nam zdi, da se začenja ob bajkalskem jezeru boj med dvema rasama,

Ruska boljševiška armada je premagala armade treh ruskih generalov Denikina, Judenica in Kolčaka in si je odprla pot tudi v Sibirijo. Ali pojde njena pot naprej na Vladivostok — ali jo bo vrgla japónska armada nazaj — to je vprašanje. In od tega vprašanja je odvisna ne le bodočnost Sibirije — ampak tudi bodočnost Azije. Pri tem pride tudi v poštev vprašanje slovanstva. Silna Rusija bi bila zadržala poplavo rumenega plemena in čez nekaj desetletij bi bila Sibirija druga Amerika, kajti to je bogata dežela, polna naravnih zakladov. Preko nje gre pot na Vladivostok in življenje ob tej poti bi se razvijalo pod uplivom evropske in slovanske kulture.

Ako jo zasežejo Japonci — bo z njimi rumeno pleme prodiralo proti Rusiji. Tako bi rumena nevarnost postala resnica. Knez Volkonskij je svoj čas rekel, da sta Evropa in Azija zadele skupaj najprej ob Helespontu (za časa Źrkov), potem ob Volgi (Tatarski naval) potem v Mandžuriji (rusko-japonska vojna). S tem je hotel popisati zmago belega plemena. Ali je sedaj belo pleme dovolj silno, da vzdrži nov naval, ki gre proti zapadu od organizirane žolte države? Kajti za to državo stoji še 300 milijonov žolte rase, ki se bo potem razlila proti zapadu.

Avstrija ob robu prepada.

Avstrijsko časopisje in občinstvo zanima danes zlasti gospodarsko stanje države, ki je obupno in o katerem priznava tudi vlada, da ne ve, ali ga bo mogoče urediti. Zadnji čas je kurz avstrijske krone neprenehoma padel in je danes krona vredna 29 švicar-

Dr. Ljudevit Pivko:

Kulturno-prosvetno delo v sokolskih društvih.

(Dalje).

4. Razgovori, debatni večeri, poučni sestanki.

Po predavanju naj se razprede razgovor o dotičnem predmetu. Tu ima vsako priliko povedati svoje misli. Razgovor je praktična šola za logično mišljenje in izražanje nazorov, šola resnega ocenjevanja.

Razgovore prirejamo tudi brez posebnih predavanj. Snovi nahajamo obilo v sokolskih poročilih, v idejnih člankih sokolskih časopisov, v dnevnih, kulturnih, verskih, političnih vprašanjih. Razgovori za naraščaj so potrebni del vzgoje (večeri vajencev itd.)

Priporočamo debatne sestanke dveh ali treh sosednih društev. Program: kratko predavanje, razgovor o aktualnih važnih vprašanjih, žlahtno zabavo pa nahajamo v deklamacijah, petju, čitanju, bratskih nagovorih.

5. Izleti. Izlete in sprehode prirejamo a) v naravo, da se seznanimo z okolico in narodom, da vzbujamo v članih zanimanje za naravo in smisel za njene krasote, b) na zgodovinsko znamenita mesta, da poglobimo v članih znanje zgodovine in domoznanstva, c) v industrijalna podjetja, tvornice, razstave, da se poučujemo nazorno o narodnogospodarskih vprašanjih (pri-

skih centimov. Vzporedno rastejo cene vsem potrebščinam. Tako se je moral te dni podražiti hléb starega kruha, ki je stal dne 4. t. m. še 2'40 K na 5'25 K in cena krušne moke, ki je stala doslej 3'— K, se je dvignila na 10 do 11 K. Razumljivo je, da ta dnevno rastoča draginja ni le usodnega gospodarskega pomena, namreč da utegne imeti tudi v političnem oziru usodepolne posledice. Avstrija resno dvomi, ali je sposobna živeti kot samostojna država. Da si pribavi potrebnih kreditov za živež in za premog, je Avstrija pripravljena zastaviti Holandski svoj tobačni monopol, ki je danes eden najuspešnejših virov državnih dohodkov.

Neka ameriška družba je prevzela izrabljenje vodnih moči in tudi del svoje dragocene zbirke nekdanj cesarskih gobelinov in umetnin je prešlo v roke inozemstva. »Länderbanko« so prevzeli francoski kapitalisti in je banka že preložila svoj sedež v Pariz, kar je tudi nadaljni korak do popolne gospodarske odvisnosti od antante. Avstrijski finančniki ne vedo izhoda iz tega stanja, ki vodi v katastrofo. Zastavljenje državnega premoženja in državnih virov more polom le pospešiti, nikakor pa ga ne more preprečiti. Tiskanje novih bankovcev, ki je bilo doslej edino sredstvo za kritje ogromnega deficita v državnem gospodarstvu, pa je seveda kurz avstrijske krone trajno tlačil navzdol. Kot edini pripomoček se smatra še oddaja premoženja, o kateri pripravlja sedaj finančni minister dr. Reisch zakonsko predlogo.

Politični pregled.

Važno priznanje. »Naprej« piše v svojem »Pismu iz Berlina«: Ni modrosti državnih oblasti, da bi država v nekaj mesecih zopet pridobila, kar je zaigrala vojna v petih letih na človeški sreči, blagostanju in veselju do življenja. Dve leti vladajo v Rusiji boljševiki, vladajo absolutistično, nad eno leto so udeleženi nemški socijalni demokratje na parlamentarni - konstitucionalni vladi. In če smo s svojimi metodami dosegli mnogo boljše uspehe, nego Rusi s svojimi,

tegniti je strokovnjaka-predavatelja ali vodnika).

Izlete vodijo običajno člani prednjaškega zbora, vendar je pa često potrebno sodelovanje kulturno-prosvetnega odseka (dogovor glede podrobnosti prireditve).

Na izletih je gojiti petje, igre, deklamacije, kratka predavanja, nagovore, razgovore. Izleti pospešujejo vzgojo značajev, učijo bratstva in demokratizma, vcepljajo disciplino, pomnožujejo vztrajnost in zahtevajo treznost.

Kulturno-prosvetni odsek naj pospešuje z vsemi močmi gibanje članov, zlasti pa naraščaja pod milim nebom in podpira počitniška potovanja.

6. Knjižnica. V vsakem sokolskem društvu se nahaja strokovna knjižnica, ki jo upravlja član odbora, knjižničar. Knjižnica mora obsegati vse domače sokolske knjige in časopise, spise o telesni vzgoji v obče — in se izpopolnjuje s pomočjo rednega denarnega prispevka, katerega dovoljuje odbor.

Razen strokovnega oddelka naj obsega sokolska knjižnica poučne knjige in po možnosti poseben oddelek za naraščaj. Izmed zabavnih knjig izbiramo za sokolsko knjižnico samo po vsebini najboljše, v umetniškem in jezikovnem oziru vzorna dela.

Kulturno-prosvetni odsek ima dajati članom nasvete, katere knjige naj čitajo, kupujejo ali si drugod izposojujejo. Odboru predlaga nasvete, katere knjige je nabaviti za knjižnico, da pre-

je ta razloček med nami in njimi le zato tu, da se pokaže, da ni nobene metode socijalističnega vladanja ali sovladanja, ki bi mogla iz razvalin nesrečne Evrope pričarati paradiz. Socijalizem pa, naj bo te ali one smeri, ni božični sen. Osvoboditi se moramo vsake vere v čudeže, pa naj to storimo še s tako krvavečim srcem! To so resne besede v pouk vsem onim, ki mislijo, da imajo oni edinozveličavni nauk življenja oz. zahtevajo od drugih, da bi delali čudeže.

Republikanska stranka v Jugoslaviji. Iz Beograda se poroča, da je proklamacija nove republikanske stranke baje že gotova in se bo obelodanila že v prihodnjih dneh.

Demonstracija proti madžarskemu terorju. Z Dunaja poročajo, da bodo priredili socijalni demokrati prihodnjo nedeljo veliko demonstracijo proti madžarskemu terorju in proti reakcionarnim stremljenjem v Avstriji.

Madžarska darežljivost. Madžarski listi poročajo, da je naučni minister Haller izdal naredbo, po kateri dobe vse one vasi v madžarski državi, v katerih prebiva večina drugorodnega prebivalstva, šolo v njihovem narodnem jeziku. — Madžari pa tega niso storili iz pravicoljubja, ampak v propagandne svrhe, ker mislijo s tem uplovati na Slovake, Romune ter Jugoslovence, da bi se izrekli za pripadnost k njihovi državi.

Dnevne vesti.

Verski razkol na Češkem. Zadnjič smo prinesli poziv češke nar. duhovščine na narod da se zavzame za češko bogoslužje. Na novega leta dan je bila prva služba božja v češkem jeziku — cerkev sv. Miklavža je bila nabit polna. Velike množice ljudstva so stale celo pred cerkvijo in tako je narod sam manifestiral za narodni jezik v cerkvi. Ker pa na višjih mestih niso hoteli čuti ljudskega glasu — je enota češkega duhovništva sklenila, da odreče pokorščino Vatikanu. Gibanje zavzema vedno ostrejše oblike in postaja nevarno. Kakor se vidi, bodo Čehi gotovo dosegli svojo narodno cerkev. Češka zgodovina podpira to stremljenje. Češka duhovščina je torej sprejela odkrit boj, da uresniči svoje narodne zahteve.

skrbi članstvu vsa sredstva, ki so primerna za samoizobrazbo.

Knjižničar vodi natančen imenik in inventar knjižnice in sestavlja vsak mesec natančno statistiko, koliko knjig je izposodil.

Sokolski časopisi naj so na primernem mestu članom pristopni, toda paziti je, da se ne poizgube in se ohranijo nepoškodovani (društvena soba, društvena ali javna čitalnica). Stremiti je, da se snujejo po možnosti sokolske čitalnice.

7. Zabave. Sokolske zabave naj se vrše popolnoma dostojno, v mejah sokolskih načel. Kulturno-prosvetni odsek naj uveljavlja z vso strogostjo to zahtevo in onemogočuje, da bi se vrinila v program kdaj neokusna komika ali celo dvosmiselni in polzki dovtipi. Slavnostne prireditve (n. pr. v spomin umrlih, narodnih odličnih mož) naj so do krajnosti dostojne. Pazimo dobro, ali ni neumestno zaključiti s plesom, na noben način pa ni misliti ob takih prilikah na tombolo, licitacijo in kuplete. Kulturno-prosvetni odsek naj je sodnik glede pravilne rabe in noše kroja, glede dostojne oblike vabil. Omejevati mora vsiljivost pri pobiranju kakršnihkoli prispevkov. Novim preprostejšim članom je treba vcepiti temeljne nauke o lepem vedenju v družbi, v javnih lokalih, na zabavah. Starejši člani jim bodite vzor! Vzor tudi v zmernosti in abstinenci! Pomislimo, koliko škoduje ugledu in časti Sokolstva vsaka razvada ali dejstvo, ki se ne strinja z nalogami in cilji Sokolstva!

(Dalje sledi).

Prvo javno predavanje „Mar. žen. društva“, ki se je vršilo včeraj v dekliški šoli v Reiserjevi ulici, je prav lepo uspelo. Dvorana je bila nabito polna našega ženstva. Predavatelj dr. Lah je očrtal zgodovino slov. žene od prvih začetkov do današnjih dni. Posebno je orisal nastop slov. nar. ženstva od l. 1848 in delovanje naših pisateljic. Predavanje je bilo zanimivo in je le želeli, da Mar. žen. društvo v tej smeri nadaljuje svoje delo.

Novo odredbe za carino. Od 1. januarja naprej mora vsak deklarant, ki hoče, da se mu zacarina katerekoli vrste blago, priložiti deklaraciji poleg tovarnega lista, izvoznega dovoljenja itd. tudi račun o vrednosti blaga, kakor to zahteva čl. 34 carinskega zakona. Brez predložene fakture se ne bo zacarinilo nobeno blago.

Nov drobiž. Finančno ministrstvo je sklenilo izdati papirnat drobiž od 2¹/₂ pare ali 10 vin., od 5 par ali 20 vin. in od 25 par ali eno krono. Drobiž bo imel na eni strani označeno vrednost v parah, na drugi pa v vinarijih.

Kongres jugoslovanskih trgovcev. Društvo trgovcev in obrtnikov v Osijeku sklicuje kongres jugoslovanskih trgovcev, ki bi se imel vršiti že 20. t. m. v Brodu na Savi.

Ponarejeni stokronski bankovci. V zadnjem času kroži v prometu vedno več stokronskih bankovcev s ponarejenimi kolki, ki se spoznajo po slabem risanju notranjega kroga okoli državnega orla, po slabem zobčanju ali sploh pomanjkanju istega. Pečati so večinoma nejasni ali pa zamazani.

Črkostavec avstrijske državne tiskarne na Dunaju Franc Rudolf je umrl 2. t. m. Bival je nad 34 let v tujni in je vedno ostal zaveden Slovenec. Naj mu bo lahka tuja zemlja!

Protij vojnim oderuhom je izdala deželna vlada za Slovenijo izvršilne predpise k naredbam o kazenskem postopanju zoper vojno oderuštvo in slična kaznjiva dejanja.

V Jugoslaviji je še najboljše! V graški „Tagespost“ se pritožuje neki dopisnik radi pomajnkanka učiteljev na severnem Štajerskem. „Učitelji, pravi, ki so bili v Jugoslaviji odpušteni, ostajajo raje doli nego da bi prišli v Avstrijo. To jako lepo ilustrira „blaženo“ Avstrijo. Nemci so raje v Jugoslaviji brez posla, kakor pa v službi v Avstriji.“

Mestnemu šolskemu svetu je došla nadaljna III. zbirka daril za ubožne šolske otroke, gg. general Dalmata 20 K, Bernhard Gustav 100 K, Saria Karol 50 K, Toplak Ivana in Franc 20 K, Schmidl Karol 10 K, Henrik in Valerija Oman 10 K, Blaschewitz Ferdo 5 K. Najlepša zahvala vsem dobrosrčnim darovalcem. Prosi se za daljna darila, v denarju in čevljih.

Za brezposelne. Z ozirom na okrožnico poverjeništa za socialno skrb v Ljubljani št. 9424 se razglašajo, da se bodo podpore brezposelnim izplačevale pri tukajšnji mestni blagajni vsak teden edinolo v sredah od 8. do 12. ure, ali če bil pa na ta dan praznik, pa en dan popreje, t. j. v torek ob istem času. Za brezposelne v mestu bo referat za brezposelne potrjeval plačilna nakazila v sredah in sobotah od 8. do 9. ure. Za brezposelne, ki ne stanujejo v mestu, temveč v okolici, to je občinah: Brkovi, Dragučevi, Krčevina, Kamnica, Leiteršperg, Limbuš, Pekre, Pobrežje, Radvina, Razvina, Studenci, Št. Peter, Tezno in Vesternica, pa se le vsako sredo od 8. do 9. uri (torej neposredno pred izplačilom) dajejo pri referatu potrdila. Nove podpore se pa nakazujejo vsak dan od 11. do 12. uri.

Trgovski plesni venček se vrši dne 7. februarja v Götzovi dvorani z vojaško godbo, na kar se opozarja cenj. občinstvo.

Češko realno gimnazijo je otvorilo društvo „Komenský“ na Dunaju.

Premog za domačo kurjavo in obrat. Vsled velikega pomanjkanja premoga je mestni magistrat mariborski primoran količino premoga za kurjenje kuhinje in sob znižati od 30 kg. na 20 kg. na teden in na karto. Ravnotako se

zniža premog za obrat brez razlike na obrat, trgovino, pisarno itd. za eno tretino.

Kako nastajajo milijonarji. „Murska Straža“ piše pod tem naslovom o nekem našem trgovcu, ki kupuje pri nas jajca po 1.60 K komad, katera izvaža v Švico ter jih tam prodaja po en frank. Na ta način zasluži pri vsakem jajcu, če se odbije vse režijske stroške vendar še 3.— K. Ker izvozi vsak teden dva vagona mora, tudi če noče, postati milijonar.

III. Zbirka daril za ubožne šolske otroke. Mestnemu šolskemu svetu je došla nadaljna sledeča: General Dalmata 20 K, Bernhard Gustav 100 K, Saria Karol 50 K, Toplak Ivana in Franjo 20 K, Meierseidl (Lorber) Maria 20 K, Schmidl Karol 10 K, Oman Valerija in Henrik 10 K, Blaschewitsch Ferdo 5 K. Skupna vsota 6679 K. Ker ta znesek pri vedno dvigajočih cenah usnja za nabavo čevljev za mnogo ubožnih šolskih otrok nikakor ne zadostuje, se potemtakem naproša za nadaljna darila, katera vsprejema mestni šolski svet. Vsem dobrotnikom, kateri so se spomnili revne šolske mladine se mestni šolski svet najtoplejše zahvaljuje v imenu sirotnih otrok.

Poraba sladkorja. Ministrstvo za prehrano je prepovedalo oddajanje kontingentiranega stavkanja, ki se dovoljuje le za prehrano ljudi, v obrtne namene. Slaščičarne in drugi obrtniki morejo predelavati samo oni sladkor, ki ga v prosti trgovini uvozijo iz inozemstva.

Velika tatvina na železnici. Ženi trgovca Kristoviča je ukradel neznan tat na postaji Zaprešič kovčeg v vrednosti od 50.000 kron.

Iz Trsta. Na Silvestrovo se je vršila v vseh prostorih Narodnega doma v Trstu velika sokolska veselica, ki je sijajno dokazala, da ostanejo vsem in vsemu tudi nadalje ono kar so vedno bili — najzavednejši sinovi našega naroda. — Restavracija, kavarna ter hotel Balkan je z novim letom prešla v roke novih zakupnikov, kateri so si postavili nalogo dvigniti naše najvažnejše tržaško podjetje te vrste zopet na ono višino in ugled, ki ga je vživalo nekoč. — Tržaška „Edinost“, edini slovenski dnevnik v zasedenem ozemlju, stopa z novim letom v 45 leto svojega obstanka. — Tržaški Italijani si belijo na vse načine glave, kako bi pridobili tržaški luki zopet oni pomen, ki ga je imela nekoč, protestirajo, prirejajo shode, sestavljajo resolucije, razpošiljajo spomenice — kar pa jim nič ne pomaga. Želeli so Italijo — sedaj jo imajo!

Slov. mestno gledališče.

Slov. mestno gledališče. Radi obolenosti gospodične Alme Jelenske, katera je imela proizvajati program napovedanih plesnih večerov se je moral repertoire nekoliko spremeniti. V soboto se uprizorijo »Ugrabljene Sabinke«, v nedeljo pop. »Matizhek se sheni«, zvečer »Revček Andrejček«. Vse tri predstave so izven abonementa. Iz omenjenega vzroka se je preneslo določeno gostovanje v Celje za poznejši čas. Gospod ravnatelj Hinko Nučič se vrne iz Beograda tekom prihodnjega tedna.

Nioba. Nioba je duhovita šaloigra, ki se pri nji vsak dobro zabava. Ravnatelj zavarovalne družbe dobi v svoje varstvo kip tebenske kraljice Niobe. Neko noč pa baje oživi — in zda; nastane prava kolobacija, kajti Nioba je klasična grška postava in pride med naš vsakdanji svet. Tu nastanejo težave z ženo, s teto, z nazori, z govorico i. t. d. Vse to ima v sebi mnogo neprisiljene komike, tako da je gledališče ves čas polno smeha. Glavni ulogi sta imela ga. Bukškova in gosp. Bratina. Teto je igrala z izborna masko ga. Dragutinovičeva. Tudi drugi drobež je lepo oživljal igro. Gospodična Petkova je pač na kmečkih tleh bolj doma, kakor na parketu. Zato ji priznamo, da je v „Revčku Andrejčku“ dobro pela. Kakor slišimo gre naše gledališče koncem tega tedna gestovat v Celje. Zelimo mnogo uspeha.

Zadnje vesti.

Rešitev valutnega vprašanja al pari.

Beograd, 13. januarja. Včeraj se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri se je razpravljalo o valutnem vprašanju. Fin. min. Veljković je podal v dolgem govoru svoj znani načrt, po katerem naj bi se krona zamenjala v državne dinarje v razmerju 1 : 4. **Minister Kramer je temeljito pobil Veljkovićev načrt.** Končno se je sklenilo, da naj reši parlament vprašanje razmerja krone do bančnega dinarja. Medtem izda Narodna banka s poroštvom države kronske novčanice, ki se bodo zamenjale al pari z dosedanjimi kronami. Markirane krone se potegnejo takoj iz prometa. Država bo izplačevala in sprejemala plačila samo v novih bančnih kronah. Eno in dvokronski bankovci ostanejo začasno v prometu. — Več jutri.

Direktna pogajanja med Jugoslavijo in Italijo.

Beograd, 13. januarja. (Izvr. por.). V sobotni ministrski seji se je razpravljalo o jadranskem vprašanju, ki je stopilo zopet v akutni štadij. Po zanesljivih zatrdilih so direktna pogajanja med našo državo in Italijo že v teku.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska „Mariborska tiskarna“, Maribor.

I. Mariborski bioskop

Tegethoffova cesta.

Največje in najiminenitnejše kino-podjetje v Jugoslaviji.

Sredo, dne 14.—16. januarja 1920:

Veliki spored!

Skrivnosti Rima

Detektivna drama v 5 dejanjih

V zarji moža

Saloigra

Pozor!

Pozor!

V petek 12. januarja 1920:

Vojaški koncert

V soboto 17. januarja 1920:

Zaobljuba čistosti

Vsako sredo in soboto novi spored!

Mala oznanila.

Pouzdanog knjigovodju ili knjigovodkinju sa praksom i dobrim svjedočbama traži vlastelinstvo pl. Kukuljević u Ivancu kraj Varaždina. Nastup odmah. Poblize u upravi ili kod vlastelinstva. 6-4

Izvežbanog vincilira traži vlastelinstvo pl. Kukuljević u Ivancu kraj Varaždina. Nastup proljetos. Poblize uvjeti u upravi lista. 6-4

Prva slovenska brivnica se slavnemu občinstvu priporoča. Za točno in čisto postrežbo se jamči. Fran Novak, brivski mojster, Tegetthoffova ulica št. 22 (prej G. Gredlić). 4-3

Otvoritev gostilne!

Podpisana uljudno naznanita, da otvorita v nedeljo dne 11. t. m. svojo

gostilno v Limbušu.

Za pristnega »Pekrčana«, topla in mrzla jedila je preskrbljeno. 2-2

F. P. Robič.

„IDEAL“

Fran Josipa Maribor Vetrinjska cesta št. 9. ulica št. 16

Svetlolikalnica

Pralnica :: Čistilnica za ženske in moške obleke.

Vodstvo odlikovano na razstavi v Parizu 1914

Licitacija za kože.

Uprava Stalnog profijantnog slagališta Dravske divizijske oblasti v Ljubljani bode potom javne dražbe na dan 24. januarja 1920 ob 10. uri predpoldne razprodala sledeče število kož:

197 komadov govejih surovih usoljenih kož
463 " " suhih nesoljenih kož
180 " " usoljenih kož
10 " " konjskih suhih nesoljenih kož

Licitacija se vrši na licu mesta u mestni klavnici in v Stalnem profijantnem slagalištu Dravske divizijske oblasti.

Kavcija se položi takoj, in sicer 10% od licitirane svote.

Uprava stalnog profijantnog slagališta Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. 2-2

Inserati v našem listu imajo največji uspeh!

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja. Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

I. maribor. strojna pletarna

Ivan Barta

Župnijska ulica št. 6

se priporoča

v izdelovanje vseh pletenin. — Svilene, flor, cvrtnate in vojne nogavice se po ceni izdelujejo in se tudi obdplatejo.

Restavracija in hotel

pri „Zamorcu“

(hotel „Mohr“), Maribor

Izborna prisina vina. — Lepe tujske sobe. — Najboljša jedila. — Klubova soba. — Prostora vrt.

Za obilen obisk se priporočata

Franc in Pavla Jančer.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje vsako množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z. MARIBOR.

Pšenični otrobi

prve vrste se oddajo v vsaki množini v

Eksportni trgovini Ferdo Sert Koroška cesta 21.

NARODNA BANKA D. D. U ZAGREBU.

Zagreb, mjeseca januara 1920.

Povišenje glavnice od K 20,000.000 — na K 30,000.000 —

Poziv na subskripciju

25.000 komada dionica, glasećih na donosioca po K 400. — naslovne vrijednosti u ukupnom iznosu od K 10,000.000. —

P. N.

Na temelju svojedobnog ovlaštenja izvanredne glavne skupštine, odlučilo je ravnateljstvo Narodne banke d. d. provesti povišenje dioničke glavnice i emisiju novih dionica pod slijedećim uvjetima:

1. Dionička glavnica od 20,000,000 — povisuje se izdajanjem novih 25,000 dionica po K 400 — nom., dakle za K 10,000,000 — na K 30,000,000 —.

2. Posjednicima starih dionica pripada pravo na 2 stare dionice optirati 1 novu uz cijenu od K 445 — po komadu nove dionice, zajedno sa 5% kamata od 1. siječnja 1920. do dana uplate.

3. Upisna mjesta primaju takodjer upise novih dioničara uz tečaj od K 475 — po dionici sa 5% kamata od 1. januara 1920. Ovima će ravnateljstvo od eventualno neoptiranih komada dodijeliti komade prema svojoj uvidjavnosti.

4. Subskripcija počinje 10. januara, a svršava 31. januara 1920 a za supskripcije u Americi traje rok do 15. veljače 1920.

5. Nove dionice imaju kupon za godinu 1920., te im pripada pravo na dividendu za istu.

6. Protuvrijednost potpisanih dionica valja uplatiti odmah, a najkasnije do 31. januara 1920. odnosno 15. februara 1920. Uplate za nedodijeljene nove dionice povratit će se skupa se 3% kamata od dana uplate do povratka novca.

7. Subskripcija se obavlja odnosno primaju prijave:

U ZAGREBU: na blagajni zavoda. — U BEOGRADU: Prometna banka. — U BRODU n. S.: Banka i mjenjačnica Brdarić i drug, kao afilijacija Narodne banke. — U DUBROVNIKU: Narodna banka d. d. Zagreb, filijala. — LJUBLJANI:

Ljubljanska kreditna banka d. d., Kranjska deželna banka, Kmećka hranilnica. — U OSIJEKU: Banka J. Kraus i drug. Sve filijale zagrebačkih banaka. — Na RIJECI: Hrv. centralna banka d. d. — U RUMI: Zadruga banka d. d. — U SARAJEVU: Hrvatska centralna banka. — U SPLJETU: Zadruga savez. — U ZEMUNU: Zemunska štedionica dok uplate mogu uslijediti takodjer kod svih zagrebačkih zavoda te njenih filijala.

U sjedinjenim državama:

U NEV-YORKU: Guaranty Trust Co., Emil Kiss, banker. — U PITTSBURGHU PA: Union Savings Bank. — U ARKON O.: Depositors Savings & Trust Co. — U MC KEESPORT PA: Jos. Roth & Co. — U YOUNGSTOWNU: Dollars Savings Bank. — U ROCHESTER PA.: All Nations Bank.

8. Posjednici starih dionica, koji žele u smislu točke 2. optirati nove dionice, valja da predlože kod gore označenih mjesta subskripcije:

Točno ispunjenu i potpisanu prijavicu uz naznaku popisa bojeva starih dionica (u koliko nisu kod zavoda u pologu, ili međutomnicu starih dionica.

9. Reparticiju dionica subskribiranih u smislu točke 3. pridržaje sebi ravnateljstvo.

10. Tečajni (ažiljski) dobitak, koji se polučit kod izdanja novih dionica, ide u korist redovite pričuvene zaklade odbivši troškove emisije i pristojbe, te dotacije mirovinskog zavoda.

11. Za provedbu ove emisije stvoren je sindikat, koji zajamčuje uspjeh povišenja dioničke glavnice.

4-2